

РЕШЕНИЕ

№ 170

гр. Сливен, 17.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – СЛИВЕН, ВТОРИ ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на дванадесети юли през две хиляди
двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Надежда Н. Янакиева
Членове: Мартин Цв. Сандулов
Симеон Ил. Светославов

при участието на секретаря Пенка Сп. И.ова
като разгледа докладваното от Мартин Цв. Сандулов Въззивно гражданско
дело № 20232200500231 по описа за 2023 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Обжалвано е Решение № 426 от 25.05.2023 г. по гражданско дело № 562/2023 по описа на Районен съд – Сливен, с което е осъдена П.Р.Б. със седалище и адрес на управление: гр. *** да заплати на И. Т. А. с ЕГН ***** от ***, сумата 10 000 лева / десет хиляди лева / , представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение и извършване на престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законна лихва, считано от 16.02.2018 г. до окончателното ѝ изплащане и е отхвърлен предявеният иск до пълния размер на сумата 20 000 лева като неоснователен и недоказан. С решението е осъдена П.Р.Б. със седалище и адрес на управление: гр. *** да заплати на И. Т. А. с ЕГН ***** от ***, сумата 1600 лева /хиляда и шестотин лева / , представляваща обезщетение за имуществени вреди от незаконно обвинение и извършване на престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законна лихва, считано от 10.02.2023 г. до окончателното ѝ изплащане като е отхвърлен предявеният иск до пълния размер на сумата 2100 лева като неоснователен и недоказан. Осъдена е П.Р.Б. да заплати разноски.

Подадена е въззивна жалба от П.Р.Б., в която се твърди, че решението е незаконосъобразно, неправилно и необосновано, поради което следва да се отмени. Първоинстанционният съд изцяло незаконосъобразно е присъдил лихви „считано от 16.02.2018г.“, несъобразявайки се

със законоустановената и претендирана от ответника тригодишна погасителна давност. Това прави обжалваното решение незаконосъобразно (несъобразено с процесуалните правила и с материалния закон), но и немотивирано, което следва да бъде причина за неговата отмяна (поне относно в частта за лихвите и в мотивите). Относно акцесорния иск за лихви е налице противоречие между диспозитива на решението и между мотивите, тъй като в мотивите съдът е посочил, че лихви следва да се присъдят от „датата на влизане на решението с което ищецът е признат за невиновен - 08.06.2018г. до окончателното изплащане на сумата“. След това обаче в решаващата част съдът е посочил, че лихвата се дължи „считано от 16.02.2018г. до окончателното ѝ изплащане“. Налице е противоречие, което води до необоснованост на обжалваното решение, а освен това, както бе посочено, и двете дати са в противоречие с направеното възражение за давност. В хода на проведените по делото съдебни заседания не са ангажирани в съответния обем необходимите ясни и категорични доказателства от страна на ищеца за заявените в исковата молба и неправилно приети за установени от съда негативни последици от процесното обвинение, като последица и в резултат на воденото срещу ищеца наказателно производство. Не е доказана и причинно- следствената връзка между повдигнатото обвинение по въпросното досъдебно производство и присъдения несъразмерно висок размер на неимуществени вреди. Присъденото обезщетение за претърпени от ищеца неимуществени вреди е несъразмерно високо, не съответства на съдебната практика и не се основава на доказателствата по делото. Размерът на обезщетението за неимуществени вреди, присъден на ищеца, предвид ниската степен на евентуално увреждане, счита за завишен и несъответстващ на принципа за справедливост, визиран в чл.52 от ЗЗД. Присъденото обезщетение от 10000 лв. е прекомерно високо и не е съобразено с константната съдебна практика, както и с обществено - икономическите условия в страната. Следва да се има предвид, че наказателното преследване спрямо А. е продължило в разумен срок по смисъла на чл.6 от ЕКЗПЧОС, като началото му е от датата на предявяване на постановлението за привличане на ищеца като обвиняем (а не от датата на образуване на досъдебното производство), т.е. 02.10.2015 г. до влизане в сила на оправдателната присъда - 16.02.2018г. През част от този период делото е било в съда. Спрямо А. е била взета най-леката мярка за неотклонение „Подписка“, която не е ограничила по съществен начин съвкупността му от лични права. Спрямо ищеца не са били вземани други мерки за принуда. Това също е следвало да бъде отчетено от първоинстанционния съд и присъденото обезщетение да бъде съобразено с това, но съдът не го е взел предвид и обсъдил. Налице е неяснота на мотивите, което прави трудно да се разбере волята на съда. Също така, както бе отбелязано по-горе, отговорност от страна на държавата в лицето на Прокуратурата се носи след повдигане на обвинение, а не при самото образуване на досъдебното производство срещу неизвестен извършител, тоест ответникът няма как да носи отговорност за някакви вреди, настъпили преди привличането на обвиняем. В този смисъл обжалваното решение е не само немотивирано, но и в противоречие с разпоредбата на чл.2, ал.1, т.3 от ЗОДОВ. Съдът правилно и обосновано е приел установеното вследствие на свидетелските показания, че самото ПТП е причинило на ищеца негативни емоции, тоест че самото събитие, при което е причинена средна телесна повреда

на дете, е оказало негативно въздействие върху ищеца. В този смисъл са и показанията на двамата разпитани по делото свидетели. Въпреки това обаче, съдът, макар че правилно и обосновано е стигнал до този извод, не го е взел предвид при определяне на обезщетението за неимуществени вреди на ищеца. Тези обстоятелства съществено намаляват вредите, причинени на ищеца в резултат на действия на Прокуратурата, и показват наличие на вреди, причинени на ищеца от самото събитие, самият факт на ПТП, които неимуществени вреди няма как да се вменят на ответника. В конкретния случай не се установили конкретни вреди, дължащи се конкретно и само на водения срещу А. наказателен процес, или поне не в присъдения несъразмерно висок размер. Липсват доказателства за трайни вреди в резултат на наказателното производство. Всъщност самият съд не е посочил такива трайни вреди в решението си и въпреки това е присъдил несъразмерно висок размер на обезщетение. Доколкото исковете за лихви и разноси са акцесорни към предявените основни за неимуществени и имуществени вреди, основателността им зависи от основателността на основните искове. Тъй като основният иск за неимуществени вреди е недоказан и неоснователен в присъдения размер, счита, че такива са и претенциите за присъждане на лихви и разноси. Освен това, относно лихвите не е взето предвид и дори обсъдено възражението за давност. В обобщение се иска да се отмени решението и да се постанови ново, с което да се отхвърлят претенциите за неимуществени вреди или да се намали размерът на присъденото обезщетение под 1000 лева.

В срока по чл.263 от ГПК е подаден писмен отговор на въззивната жалба, в който се поддържа че е неоснователна. Касае се за присъдена законна лихва, която се дължи от датата на увреждането, респ. от датата, на която е приключило воденото против доверителя ми наказателното производство. В този смисъл така заявеното възражение следвало да бъде квалифицирано като неоснователно. В съдебните мотиви прецизно са анализирани грасните доказателства, въз основа на които съдът е формирал и крайните си правни изводи, съобразявайки разписаният в чл. 52 от ЗЗД принцип за определяне размера на неимуществените вреди по справедливост. Не би следвало да се губи чувство на справедливост при ясно установени факти, установяващи понякога необратими психо-емоционални последици от едно незаконно обвинение, съдържащо в себе си и неблагоприятни очаквания от една бъдеща несправедлива присъда, която пък от своя страна би могло да бъде постановена въз основа на некоректни или най-малкото неprecизно изначално установени обстоятелства, обективирани във внесен в съда обвинителен акт. Изложени са подробни контрааргументи на тези в депозираната жалба и в обобщение се иска да се потвърди решението като се претендират и разноси.

В жалбата и отговора не са направени нови доказателствени или процесуални искания.

В с.з. за въззивника се явява представител, който поддържа подадената жалба.

За въззиваемия се явява представител по пълномощие, който оспорва основателността на подадената жалба.

Въззивният съд намира въззивната жалба за допустима, отговаряща на изискванията на чл. 260 и чл. 261 от ГПК, същата е подадена в срок, от процесуално легитимиран субект, имащ

интерес от обжалването, чрез постановилия атакувания акт съд.

При извършване на служебна проверка по реда на чл. 269 от ГПК настоящата инстанция констатира, че обжалваното съдебно решение е валидно, и с оглед обхвата на обжалването – и допустимо.

При извършване на въззивния контрол за законосъобразност и правилност върху първоинстанционното решение, в рамките, поставени от въззивната жалба, настоящата инстанция, след преценка на събраните пред РС доказателства и тези пред настоящата инстанция, намира, че обжалваното решение е частично неправилно, поради което следва да бъде отменено в едната част по отношение на присъденото обезщетение за неимуществени вреди.

Този състав счита, че формираната от първоинстанционния съд фактическа обстановка, така както е изложена в мотивите на решението, е пълна, правилна и кореспондираща с доказателствения материал, и с оглед разпоредбата на чл. 272 от ГПК, **ПРЕПРАЩА** своята към нея.

Предявеният иск е с правно основание чл. 2, ал.1, т. 3, пр.1 от ЗОДОВ.

При този иск в тежест на ищеца е да ангажира доказателства, че спрямо него е повдигнато обвинение за извършване на престъпление, но е постановена влязла в сила оправдателна присъда, както и действителното настъпване на вредите, вкл. и техния размер, да докаже обстоятелства, които да обосноват извод, че справедлив размер на обезщетение за неимуществени вреди е в размер на процесната сума, че актива на имущественото му е намаляло със сумата, за която е предявил иска за имуществени вреди, че уговореното възнаграждение за адвокат в наказателното дело съответства на сложността на делото и на тежестта на престъплението, и че същите са в пряка и причинна връзка с така повдигнато обвинение.

В практиката си, ВКС е имал случай да се произнесе нееднократно по въпроса за характера на обезщетението по чл. 86, ал. 1 ЗЗД. Така в Решение №1276 от 8.10.1999г. по г.д. №577/99г., V г.о. на ВКС, е прието че „обезщетението по чл. 86, ал. 1 ЗЗД, за забавено изпълнение на парично задължение, макар и дължимо в размер на законната лихва от деня на забавата, по **своята същност не е лихва**. В горецитираното решение на ВКС се прави прецизно теоретично разграничение между същностния характер на двете акцесорни вземания – за лихви и обезщетение за забавено изпълнение. Съдът приема, че независимо, че и в двата случая дължимата сума се изчислява в лихви – договорна лихва и определена от закона, вземанията се различават по своята същностна характеристика. Лихвата е възнаграждение, вземането по чл. 86, ал. 1 ЗЗД е обезщетение за вредите, претърпени за времето на забавата. Разликите в тази същностна характеристика, водят до извода, приет и от върховната съдебна инстанция, че претенцията по чл. 86, ал. 1 ЗЗД **не е лихва**.

С оглед на тези безспорни постановки е изцяло неоснователна въззивната жалба в частта, с която се прави оплакване, че първоинстанционният съд изцяло незаконосъобразно е присъдил лихви „считано от 16.02.2018г.“, несъобразявайки се със законоустановената и

претендирана от ответника тригодишна погасителна давност. В случая се активизира разпоредбата на чл.84 ал.3 от ЗЗД - при задължение от непозволено увреждане длъжникът се смята в забава и без покана.

Правилно и обосновано е приетото от районния съд, че предявеният иск за имуществени вреди е основателен да размера на сумата 1600 лева за адвокатска защита, тъй като са приложени доказателства за извършено от ищеца плащане на адвокатско възнаграждение по воденото срещу ищеца производство в посочения размер.

При преценка на претенцията за неимуществени вреди, следва да се има предвид следното:

Тежестта на престъплението, за което е повдигнато обвинение – не е тежко по смисъла на чл. 93, т. 7 от НК, доколкото санкционната част на наказателно-правната норма, обективизирана в разпоредбата на по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, във вр. с чл. 20, ал. 1 и 2 от ЗДвП, във вр. с чл. 117 от ЗДвП НК предвижда наказание лишаване от свобода до 3 г. или пробация.

Продължителността на наказателното преследване. Безспорно е, че на 19.09.2014 г. е образувано ДП № 235/2014 г. по описа на РУ на МВР - К. за това, че на същата дата, в с. Г., общ. К., по улица „С.В.“, при управление на лек автомобил „Шевролет Спарк“ с рег. № ***, И. Т. А. нарушил правилата за движение и по непредпазливост причинил средна телесна повреда на С.Ц.Д. от с. Г..

С постановление за привличане на обвиняем и вземане на мярка за неотклонение от 19.08.2015 г. И. Т. А. е привлечен като обвиняем за извършено престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК и му е взета мярка за неотклонение „Подписка“.

На 28.02.2017 г. прокурор от РП К. е изготвил обвинителен акт против ищеца И. Т. А. с твърдението, че последният е допуснал нарушения на правилата за движение по пътищата, в частност тези разписани в чл. 20, ал. 1 от ЗДвП, чл. 20, ал. 2 от ЗДвП и чл. 117 от ЗДвП, като по непредпазливост причинил средна телесна повреда на С.Ц.Д., изразяваща се в трайно затрудняване на движението на левия долен крайник, което съставлявало престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, във вр. с чл. 20, ал. 1 и 2 от ЗДвП, във вр. с чл. 117 от ЗДвП. Въз основа на обвинителния акт е образувано НОХД № 19/2017 г., по което ищецът е бил конституиран като подсъдим.

Постановена е Присъда № 10/19.09.2017 г., с която подсъдимият е признат за невиновен и оправдан по повдигнатото му обвинение за извършено престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК.

С Решение № 4/16.02.2018 г., постановено по ВНОХД № 645/2017 г. на ОС - Сливен, е потвърдено изцяло Присъда № 10/19.09.2017 г. по НОХД № 19/2017 г. на РС - К.. Същата е влязла в законна сила на 16.02.2018 година.

Интензитетът на наказателното производство – във фазата на досъдебното производство след привличане на ищеца в качеството му на обвиняем по повдигнатото му обвинение са осъществени процесуално – следствени действия, някои и по искане на защитата. Наред с това, му е наложена най-леката мярка за неотклонение – „подписка“, която не води до

съществено ограничаване на конституционните права и свободи на ищеца. Други мерки за процесуална принуда не са реализирани.

Данните за личността на ищеца, с оглед преценката за интензитета на негативното отражение на повдигнатото му обвинение върху неговото физическо и психично здраве, контактите, професията, социалния живот и положението му в обществото. Тук следва да се отбележи, че от справката за съдимост се установява, че ищецът е бил признат за виновен за деяние по чл.343 ал.1 б. „Б“ пр.2 т.е. за подобно деяние, като е бил освободен от наказателна отговорност и му е било наложено административно наказание глоба, което обуславя присъждането на по-ниско обезщетение. Това е така и защото претърпените негативни емоционални и психически преживявания не надхвърлят обичайните, предизвикани от едно незаконно обвинение, обусловено от нарушаване на ЗДвП, като тук по-високата степен на обществената опасност на деянието е поради повторимостта. Отделно от това, от свидетелските показания не установява, че повдигнатото на лицето обвинение е предизвикало негативни емоционални преживявания в по-висока степен, като същият не се откъснал от обичайната си социална, работна и семейна среда. Не се влошили и личните му контакти с приятели и роднини.

При съобразяване с посочените критерии, от една страна, и от друга – със съществуващите **обществено-икономически условия** в страната, въззивният съд намира, че пълният размер на обезщетението за претърпени неимуществени вреди е 2000 лева, като искът до този размер е основателен. За горницата над 2000 до 10000.00 лева следва да се отхвърли като неоснователен, поради което и решението в тази част следва да бъде отменено.

Решението следва да бъде ревизирано и в частта за разноските, като бъде отменено в частта, с която е осъдена П.Р.Б. да заплати на ищеца разноски над размера на сумата от 338 лева.

Въззиваемата страна е претендирала разноски и такива следва да бъдат присъдени в размер на сумата от 260 лева представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за тази инстанция и съобразена с потвърдената част от първоинстанционното решение.

Ръководен от гореизложеното съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 426 от 25.05.2023 г. по гражданско дело № 562/2023 по описа на Районен съд – Сливен, В ЧАСТТА , с която е осъдена П.Р.Б. със седалище и адрес на управление: гр. *** да заплати на И. Т. А. с ЕГН ***** от ***, сумата 10 000 лева / десет хиляди лева / , представляваща обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение и извършване на престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан с влязло в сила решение, ведно със законна лихва, считано от 16.02.2018 г. над размера от сумата от 2000 /две хиляди/ лева, както и в частта, с която е осъдена П.Р.Б. да заплати на И. Т. А. разноски над размера на сумата от 338/триста тредесет и осем/ лева като вместо това постановява:

ОТХВЪРЛЯ предявеният от И. Т. А. с ЕГН ***** от *** против П.Р.Б. със седалище и адрес на управление: гр. *** за заплащане на сумата над 2000 /две хиляди/ лева до присъдените 10 000 лева, представляващи обезщетение за неимуществени вреди от незаконно обвинение и извършване на престъпление по чл. 343, ал. 1, б. „б“, във вр. с чл. 342, ал. 1 от НК, по което обвинение е оправдан като неоснователен и недоказан.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 426 от 25.05.2023 г. по гражданско дело № 562/2023 по описа на Районен съд – Сливен в останалата част.

ОСЪЖДА П.Р.Б. със седалище и адрес на управление: гр. *** да заплати на И. Т. А. ЕГН ***** от *** сумата от 260 лева представляваща заплатено адвокатско възнаграждение за тази инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС на РБ в едномесечен срок от връчването.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____